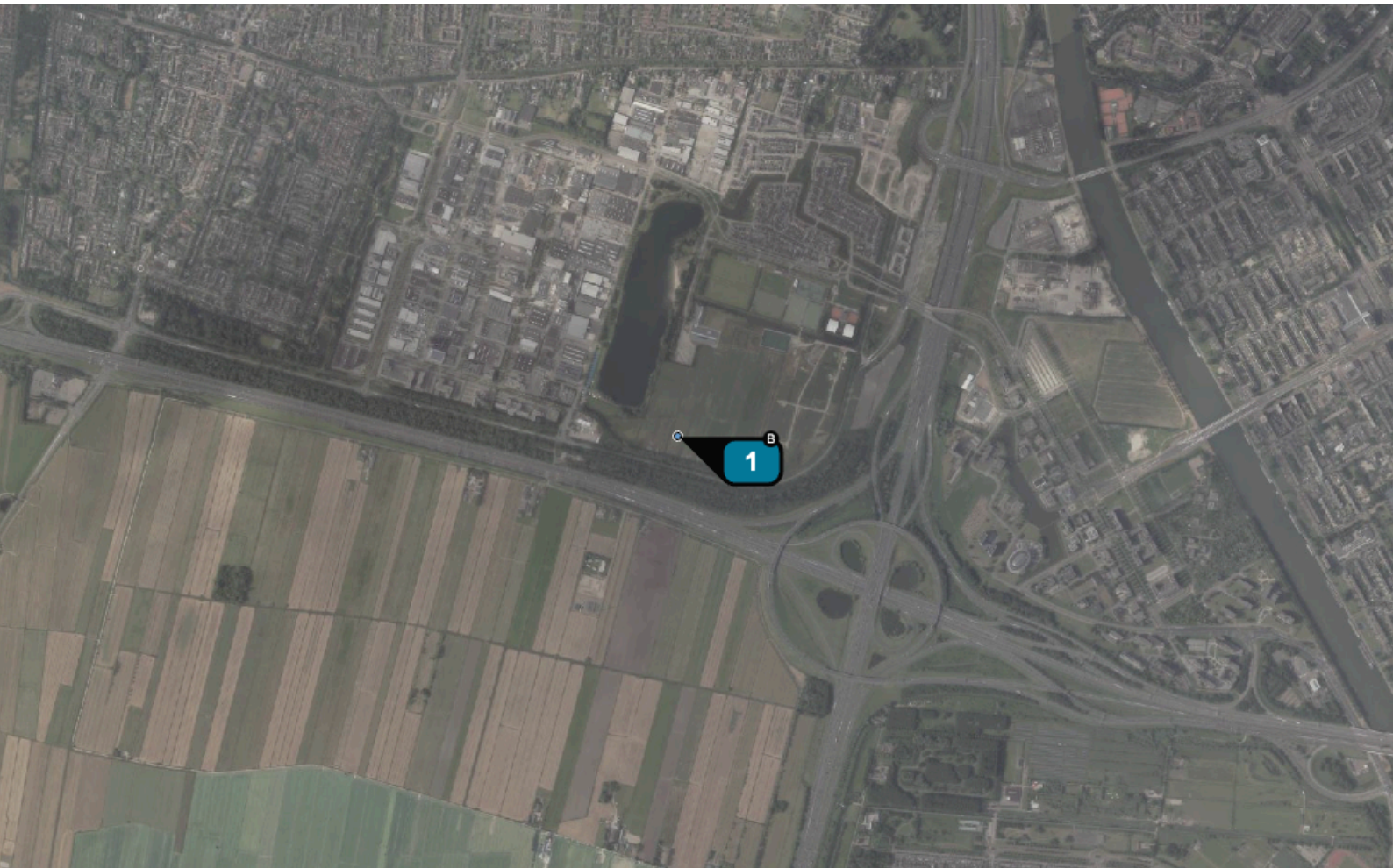

Voortoets

Flextender Strijkviertel

Voortoets

Flextender Strijkviertel

Colofon	
Projectgebied	Strijkviertel, Utrecht
Opsteller(s)	██████████
Datum	16-10-2025
Versienummer	04
Aantal pagina's	39
Opdrachtgever	Stedin
Wijze van citeren	██████████, 2025. Ecologische beoordeling (voortoets) stikstofdepositie Flextender 30MW Strijkviertel. Ecosolver.

Inhoudsopgave

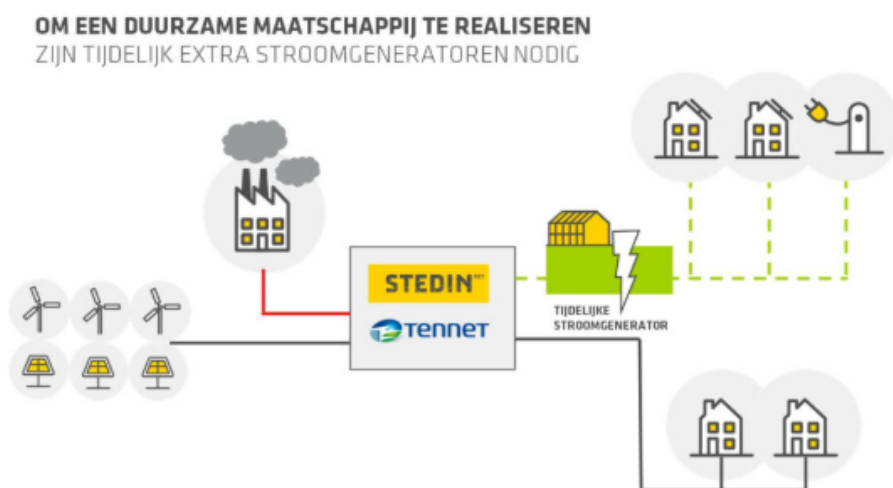
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Stikstofdepositie berekening	5
1.3 Doel en aanpak	7
1.4 Leeswijzer	8
2 Effectbeschrijving en - beoordeling	9
2.1 Algemene beoordeling effecten kleine tijdelijke deposities	9
2.1.1 Algemene effecten stikstof	9
2.1.2 Jaarlijkse fluctuatie	9
2.1.3 De invloed van andere factoren op de kwaliteit van het habitatype	9
2.1.4 Effecten stikstofdepositiebijdragen op habitattypen	10
2.1.5 Conclusie	11
2.2 Oostelijke Vechtplassen	12
2.2.1 Instandhoudingsdoelstellingen en stikstofgevoeligheid	12
2.2.2 Stikstofberekeningen	13
2.2.3 Ecologische analyse huidige situatie en doelbereik	14
2.2.4 Effectbeoordeling	19
2.3 Naardermeer	25
2.3.1 Instandhoudingsdoelstellingen en stikstofgevoeligheid	25
2.3.2 Stikstofberekeningen	27
2.3.3 Ecologische analyse huidige situatie en doelbereik	27
2.3.4 Effectbeoordeling	30
2.4 Zouweboezem	32
2.4.1 Instandhoudingsdoelstellingen en stikstofgevoeligheid	32
2.4.2 Stikstofberekeningen	33
3 Cumulatie	34
4 Conclusie	35
5 Geraadpleegde bronnen	36
Bijlage 1 - Juridisch kader	38
5.1 Vogel- en Habitatrichtlijn	38
5.2 Omgevingswet	38
5.2.1 Natura 2000-activiteiten	38

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Door de snelgroeiende hoeveelheid duurzaam opgewekte energie, elektrificatie van bedrijfsprocessen en economische groei is de grens bereikt van wat het landelijke hoogspanningsnet van TenneT in de provincie Utrecht aan kan. Naast netuitbreidingen zijn flexibele oplossingen noodzakelijk omdat ze versneld extra (tijdelijke) ruimte opleveren. De situatie op het elektriciteitsnet in Utrecht is kritiek waardoor er extra maatregelen nodig zijn om de netcongestie zoveel mogelijk te beperken.

Eén van de maatregelen om het Utrechtse stroomnet betrouwbaar te houden, is de inzet van nieuw regelbaar vermogen. De regelbare opwek wordt hoofdzakelijk gebruikt op de grootste knelpunten in het stroomnet van Utrecht, tijdens piekmomenten in de wintermaanden. Pieken die veroorzaakt worden door grote energievraag wanneer het langere tijd koud is. De tijdelijke stroomgeneratoren bieden een doelgerichte tussenoplossing, daar waar het stroomnet overbelast is en niet op korte termijn kan worden verzwakt¹. De maatregel is nodig totdat de netuitbreidingen zijn gerealiseerd. Zodra de extra stroomgeneratoren niet meer nodig zijn, worden ze weggehaald. Ze kunnen dan worden ingezet in andere gebieden waar het stroomnet overvol is.

Figuur 1-1 Schematische weergave inzet stroomgenerator

¹ <https://www.stedin.net/zakelijk/energietransitie/beschikbare-netcapaciteit/congestie/maatregel-regelbare-opwek>

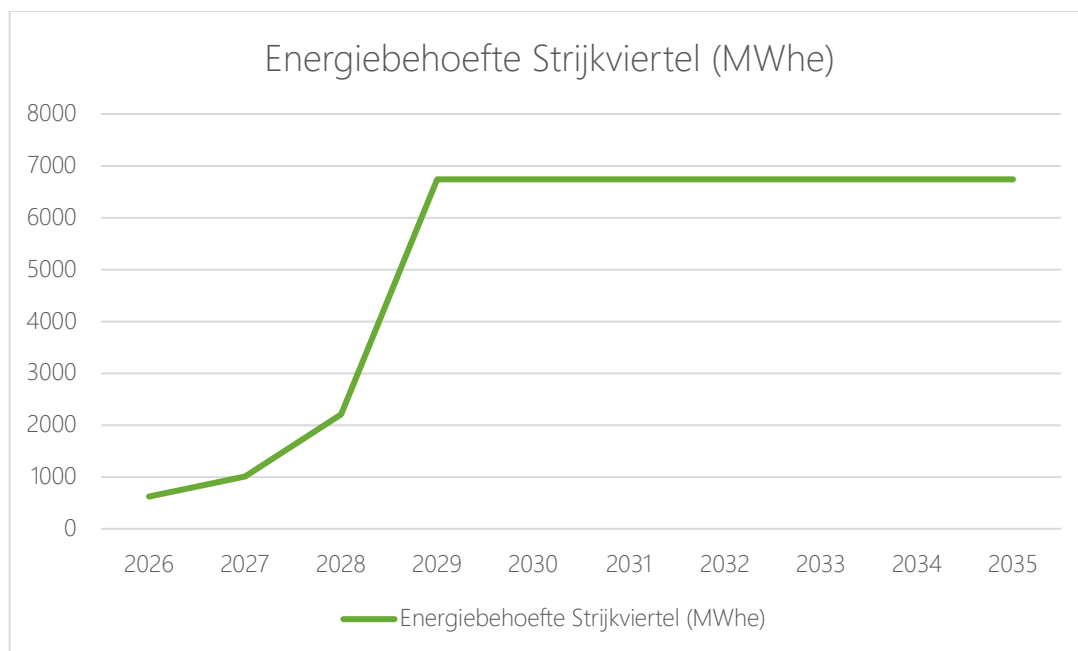
1.2 Stikstofdepositie berekening

Voor het project Flextender Strijkviertel is een stikstofberekening uitgevoerd. De emitterende bron betreft hier de stroomgenerator op aardgas. Uit de stikstofdepositieberekening blijkt een depositietoename van maximaal 0,02 mol N/ha/jr. op het Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen en 0,01 mol N/ha/jr. op de Natura 2000-gebieden Naardermeer en Zouweboezem. De stikstofberekening voor de Flextender Locatie Strijkviertel is uitgevoerd door Antea Group. De manier waarop de depositieberekening is uitgevoerd en welke uitgangspunten daaraan ten grondslag lagen is beschreven in het stikstofonderzoek dat separaat is bijgevoegd.

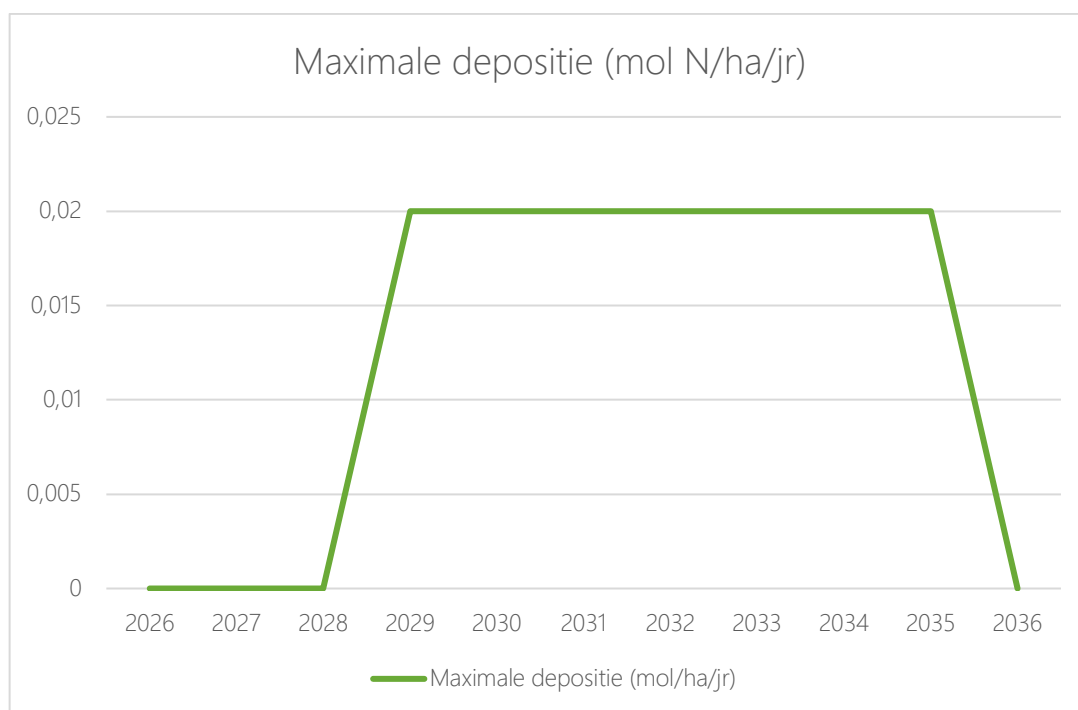
De stroomgenerator betreft een tijdelijke oplossing. Contractueel is vastgelegd dat de generator binnen twee maanden te verplaatsen is. De plaatsing van de stroomgeneratoren wordt middels een wijziging van het omgevingsplan toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar, waarbij de eerste drie jaar geen depositie optreedt. Dit is te verklaren door de lagere energiebehoefte in de eerste jaren. In de periode 2026 tot 2029 neemt de energiebehoefte in stijgende lijn toe, vanaf 2029 is sprake van een stabiele trend. De depositiebijdrage vindt plaats in de periode 2029 tot maximaal 2035 op de Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen, Naardermeer en Zouweboezem. De verwachting is dat de generator mogelijk al eerder niet meer noodzakelijk is, het betreft hierdoor een worst-case aanname. Nadat de netuitbreidingen zijn uitgevoerd is de stroomgenerator niet meer noodzakelijk en wordt deze weggehaald. Er is hierdoor geen sprake van een permanente depositietoename maar om een lage depositie die tijdelijk aanwezig is.

Resultaten per natuurgebied				
				
	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Oostelijke Vechtplassen	219,64	1.959,20	0,02	-
Naardermeer	76,68	1.957,68	0,01	-
Zouweboezem	1,40	2.149,83	0,01	-

Figuur 1-2 Uitsnede AERIUS Calculator resultaten stikstofberekening

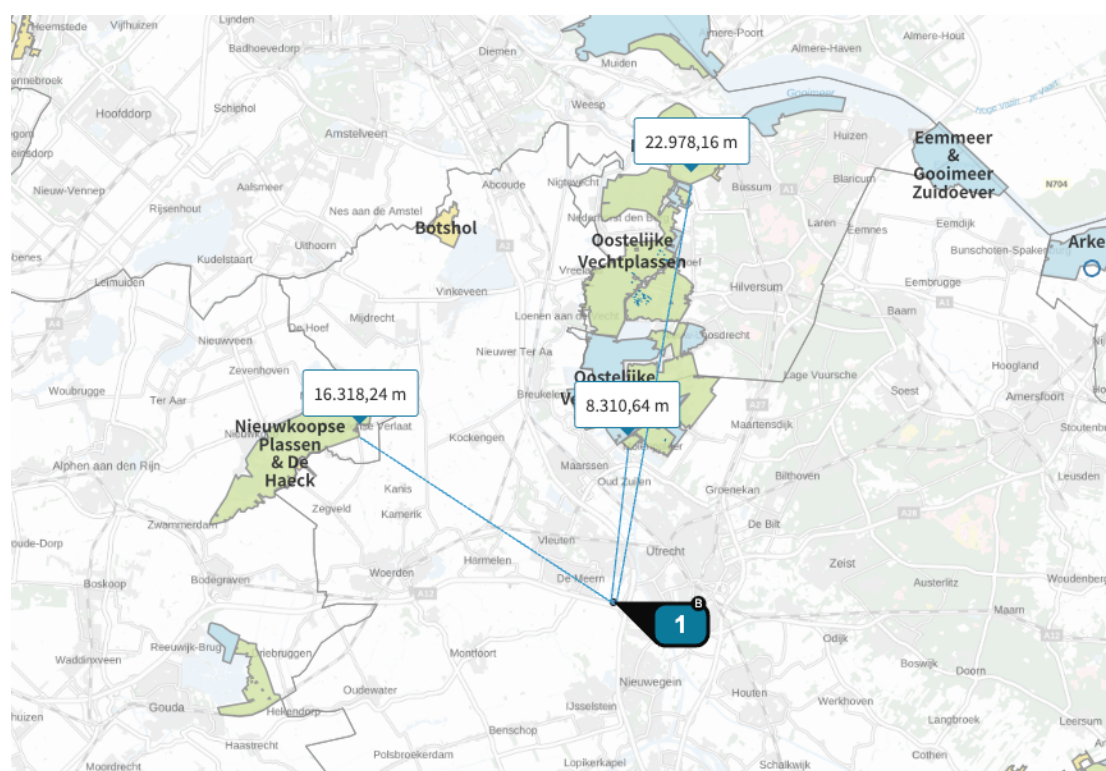
Figuur 1-3 Berekende energiebehoefte 30MW Flextender Strijkviertel

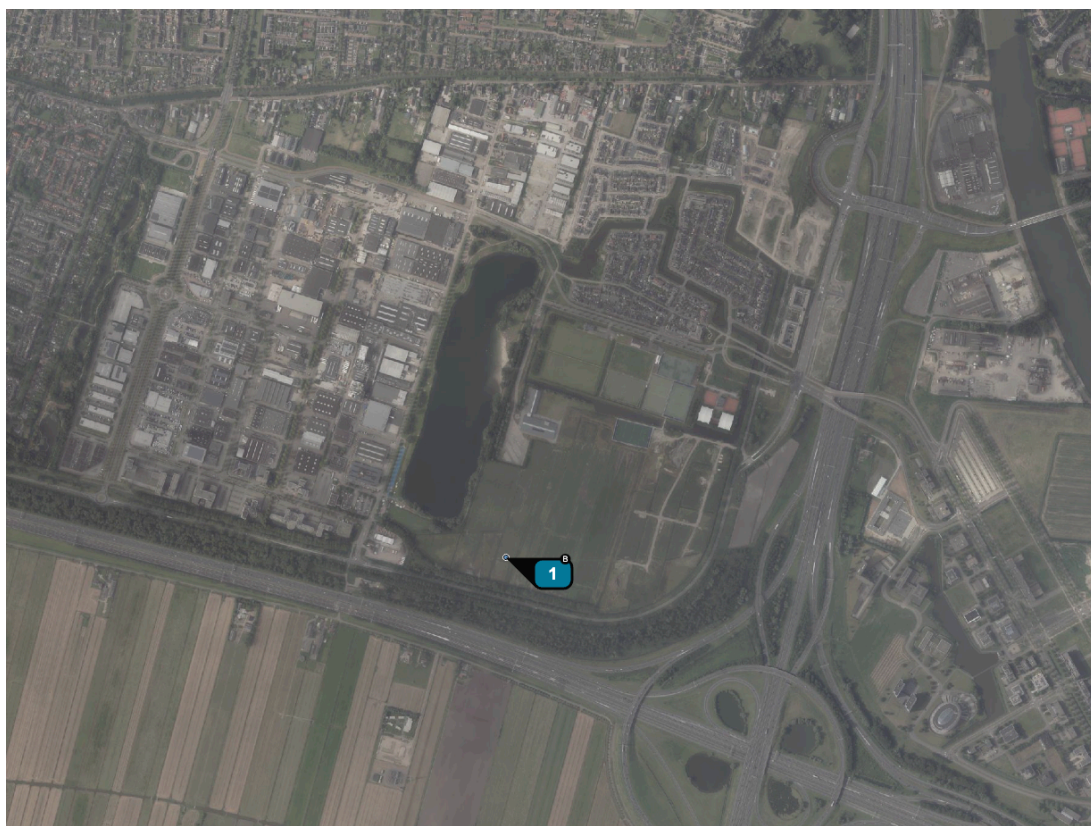
Figuur 1-4 Maximale depositie in mol N/ha/jr. periode 2026-2035 als gevolg van inzet 30MW Flextender Strijkviertel

1.3 Doel en aanpak

In deze beoordeling wordt onderzocht of er sprake is van een projectbijdrage ter plekke van een stikstofgevoelig habitatype of stikstofgevoelig leefgebied van een habitat- of vogelsoort dat zich in een (naderend) overbelaste situatie bevindt. Als dat niet het geval is, kan in ieder geval geconcludeerd worden dat een toename van stikstofdepositie niet leidt tot significante gevolgen. Als er sprake is van een projecttoename in een (naderend) overbelaste situatie of als de projecttoename leidt tot een overbelaste situatie, wordt met een ecologische analyse en beoordeling bepaald of significante gevolgen op voorhand kunnen worden uitgesloten. Als dat niet het geval is, dienen vervolgstappen te worden genomen (bijvoorbeeld een Passende beoordeling). In onderstaand figuur 1-5 is de ligging van de projectlocatie ten opzichte van Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 1-5 Ligging locatie stroomgenerator ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving

Figuur 1-6 Luchtfoto projectlocatie ten oosten van de Strijkviertelpas en het bedrijventerrein Oudenrijn, ten noorden van de A12 en ten westen van de A2.

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage vindt in hoofdstuk 2 de effectbeschrijving- en beoordeling plaats. Hier wordt eerst ingegaan op de generieke effecten van een kleine tijdelijke depositiebijdrage, waarna de effecten gebiedsspecifiek worden beoordeeld. De relevante Natura 2000-gebieden en de bijbehorende instandhoudingsdoelen worden in hoofdstuk 2.2-2.4 beschreven. In hoofdstuk 3 vindt de cumulatietoets plaats. Hoofdstuk 4 beschrijft vervolgens de conclusies. De geraadpleegde bronnen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 en het juridisch kader is opgenomen in bijlage 1.

2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Dit hoofdstuk bestaat uit een algemene beoordeling van stikstofdepositie en een gebiedsspecifieke beoordeling. Eerst worden de algemene effecten van stikstofdepositie beschouwd. Hierna volgt de gebiedsspecifieke beoordeling bestaande uit een analyse van de bestaande situatie in de relevante Natura 2000-gebieden. De beschrijving van de gebieden spitst zich toe op de mogelijke effecten die kunnen optreden (vermesting/verzuring).

2.1 Algemene beoordeling effecten kleine tijdelijke deposities

2.1.1 Algemene effecten stikstof

Een langdurige toename van stikstofdepositie bevordert snelgroeiende soorten waardoor kenmerkende soorten van voedselarme situaties kunnen verdwijnen. Vermesting en verzuring zijn nauw met elkaar verbonden. De verzurende werking van stikstofdepositie leidt tot een afname van de buffercapaciteit van de bodem, waardoor stikstof gemakkelijker wordt opgenomen. Verzuring kan leiden tot een verlaging van de pH en uitspoeling van mineralen. Een verhoogde stikstofdepositie kan verder leiden tot een hogere gevoeligheid voor droogte en ziekten onder andere door de aantasting van wortels als gevolg van verzuring.

2.1.2 Jaarlijkse fluctuatie

Door de jaarlijkse meteorologische fluctuaties variëren de jaargemiddelde concentraties en deposities in de ordegrootte van 5 tot 10 procent, ofwel 50-200 mol N/ha/jr.² Een depositie van 0,02 mol bedraagt 0,01 tot maximaal 0,04 procent van de jaarlijkse fluctuatie. De depositie is hierdoor zeer gering te noemen.

2.1.3 De invloed van andere factoren op de kwaliteit van het habitatype

Er zijn in vrijwel alle situaties naast stikstofbelasting ook andere factoren die een rol spelen in de kwaliteit en oppervlakte van het habitatype. Andere factoren die een rol kunnen spelen zijn bijvoorbeeld het verdwijnen van kwelstromen en gebufferd water door grondwateronttrekkingen, vervuiling van grondwater met nutriënten uit de landbouw, overmatige betreding door recreatie en te weinig natuurlijke dynamiek. Een slechte kwaliteit van een habitatype is hierdoor niet uitsluitend toe te wijten aan stikstofoverbelasting maar deels of geheel kan worden veroorzaakt door andere drukfactoren/knelpunten waar stikstof geen invloed of bijdrage op heeft.

² Velders et al (2018) Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

2.1.4 Effecten stikstofdepositiebijdragen op habitattypen

De gevoeligheid voor stikstof is per habitatype uitgedrukt in de KDW. De KDW (kritische depositiewaarde) is de grens, uitgedrukt in mol stikstof per hectare per jaar, waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van een habitatype significant wordt aangetast door de invloed van stikstofdepositie. Het betreft echter geen absolute grenswaarde. Er kan sprake zijn van een overschrijding van de KDW terwijl het habitatype wel in een goede staat van instandhouding verkeert.

De KDW's zijn vastgesteld met een nauwkeurigheid van 1 kg N/ha/jaar, wat overeenkomt met ca. 71 mol/ha/jaar. De uitkomsten van stikstofberekeningen met het rekenprogramma AERIUS zijn echter afgerond op honderdsten (0,01 mol N/ha/jr.).

Een depositie van 0,02 mol N/ha/jr. komt overeen met 0,28 gram N/ha/jr. Ecologisch gezien zijn in uitgevoerde onderzoeken naar stikstofgevoeligheid geen verschillen in de kwaliteit van habitats aangetoond door verschillen in depositie die kleiner zijn dan 1 kg N/ha/jr. (71 mol N/ha/jr.).³ Een geringe tijdelijke bijdrage van 0,02 mol N/ha/jr. leidt niet tot een verandering in kwaliteit van vegetatie.

Groeisnelheid en concurrentiepositie

Een langdurige toename van stikstofdepositie bevordert snelgroeiende soorten waardoor kenmerkende soorten van voedselarme kunnen verdwijnen. Stikstof is echter ook een belangrijke bouwsteen voor planten. Het drooggewicht van een plant bestaat gemiddeld voor 1,5% uit stikstof. De productie van natuurlijke habitattypen loopt uiteen tussen de 2.000-6.000 kg droge stof/ha/jr.⁴ Voor de biomassaproductie is 1,5% stikstof nodig, dit komt neer op 30-90 kg N/ha/jr. (2.150-6.400 mol N/ha/jr.).⁵

Een tijdelijke depositie van 0,02 mol N/ha/jr. is 0,0004-0,001 procent van de benodigde stikstof per ha/jr. en leidt hierdoor niet tot een verandering in groeisnelheid of concurrentiepositie.

Verzuring

Als gevolg van stikstofdepositie kan verzuring optreden door vorming van zuren (HNO₃/HNO₂). Verzuring kan leiden tot o.a. schade aan wortels, lagere

³ H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. *Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000*. Wageningen, Alterra-rapport 2397.

⁴ Tolkamp, G.W., C.A. van den Berg, G.J. Nabuurs & A.F. Olsthoorn (2006) kwantificering van beschikbare biomassa voor bioenergie uit staatsbosbeheerterreinen. Alterra, Wageningen. Alterra-rapport 1380.

⁵ Dit betreft de totale aanvoer stikstof (atmosferisch, natuurlijke bemesting en via grond- en oppervlaktewater).

beschikbaarheid van voedingsstoffen (fosfaat, kalium, calcium en magnesium) en toename van giftige stoffen. Dit kan leiden tot afname vitaliteit van begroeiingen en grotere gevoeligheid voor o.a. droogte en uiteindelijk leiden tot verslechtering van het habitattype.

In bodems met een hoge buffercapaciteit (rijk aan kalk of mineralen, en kleibodems) kan dit zuur worden geneutraliseerd. Verzurende effecten zijn met name op voedselarme kalkloze situaties waar de natuurlijke buffercapaciteit laag is een groot probleem.

Een tijdelijke depositietoename van 0,02 mol N/ha/jr. leidt niet tot versnelde verzuring, ook niet in habitattypen met een zwak gebufferde situatie.

2.1.5 Conclusie

Een geringe tijdelijke stikstofdepositie van 0,02 mol N/ha/jr. heeft geen invloed op de kwaliteit van habitats. De toename leidt niet tot een meetbare verandering in groeisnelheid of tot versnelde verzuring. De bijdrage heeft daarnaast geen effect op de beheeropgave of de uitvoering van herstelmaatregelen, ongeacht de mate van de reeds bestaande stikstof(over)belasting.

2.2 Oostelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meestal met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Het natuurgebied vormt belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (woudaap, grote karekiet). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel).

2.2.1 Instandhoudingsdoelstellingen en stikstofgevoeligheid

In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor de aangewezen habitattypen. Per habitatype is de Kritische Depositiewaarde (KDW) en het percentage overbelast oppervlakte in 2025 en 2030 opgenomen (AERIUS Monitor). De habitattypen waar sprake is van overbelasting zijn vetgedrukt aangegeven. Voor de habitattypen H3149lv en H3150 is geen sprake van overbelasting. Voor deze habitattypen kunnen effecten van een geringe stikstofdepositietoename worden uitgesloten, deze habitattypen worden niet nader beoordeeld. De effecten van de stikstofdepositie op de overige habitattypen worden nader beschreven.

Tabel 2-1 Instandhoudingsdoelstelling (IHD), kritische depositiewaarde en het percentage overbelast oppervlakte per habitatype. De overbelaste habitattypen zijn vetgedrukt. Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

Habitattypen	IHD-oppervlakte	IHD Kwaliteit	KDW (Mol N/ha/jr.)	Percentage overbelast (2025/2030)
H3140lv Kranswierwateren	Verbetering	Verbetering	2.143	0/0
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	Verbetering	Verbetering	2.143	0/0
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	Behoud	Behoud	500	100/100

H6410 Blauwgraslanden	Behoud	Verbetering	786	100/85
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	Verbetering	Verbetering	1.214	39/12
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	Verbetering	Verbetering	500	100/100
H7210 Galigaanmoerassen	Verbetering	Verbetering	1.429	2/0
H91D0 Hoogveenbossen	Behoud	Behoud	1.786	11/0
Lg05 Grote-zeggenmoeras	-	-	1.714	1/0

2.2.2 Stikstofberekeningen

Uit de stikstofberekeningen blijkt een maximale depositietoename van 0,02 mol N/ha/jr. De resultaten van de berekeningen zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 2-2 Maximale toename stikstofdepositie op habitattypen Oostelijke Vechtplassen met bijdrage op zoekgebieden (). Overbelaste habitattypen vetgedrukt.

Habitattypen	Berekende oppervlakte	Maximale toename depositie
	Ha	mol N/ha/jr.
Lg05	124,22	0,02
H91D0	39,29	0,02 (0,01)
H7140B	19,77	0,02 (0,01)
H3150baz	13,38	0,02 (0,02)
H3140lv	1,17	0,02 (0,01)
H7210	2,04	0,02
H4010B	1,41	0,01
H7140A	12,29	0,01
H6410	1,02	0,01

2.2.3 Ecologische analyse huidige situatie en doelbereik

In deze paragraaf is voor de overbelaste habitattypen waar een depositietoename is berekend, inzicht gegeven in de opgave voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij is gebruik gemaakt van actuele informatie afkomstig uit de Natuurdoelanalyses van het Natura 2000-gebied.

Lg05 – Grote-zeggenmoeras

Het leefgebied Grote-zeggenmoeras is aangewezen voor de soort Zeggekorfslak. De soort komt voor in kwelrijke laagveenbossen en oevers van laagveengebieden met een brede rand van verlandingsvegetaties.

Doel Voor leefgebieden zijn geen doelstellingen opgenomen. Het leefgebied is aangewezen voor de soort Zeggekorfslak H1016. Voor de zeggekorfslak is een behoudsdoelstelling opgenomen voor kwaliteit en oppervlakte leefgebied.

Oppervlakte De oppervlakte waarbinnen de soort aanwezig is bedraagt >0,20 hectare en is als goed beoordeeld. Het leefgebied bestaat uit gefragmenteerde gebieden verspreid over de Westbroekse Zodden, Molenpolder, Maarsseveense Zodden en Bethunepolder. De soort is echter hoofdzakelijk buiten de als potentieel aangewezen gebieden aangetroffen. De soort komt veelvuldig voor in zeggenrijk elzenbroekbos dat op dit niet is aangewezen als leefgebied. Het gekarteerde leefgebied is hoogstwaarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijk geschikte leefgebied voor de zeggekorfslak.

Kwaliteit De kwaliteit van het leefgebied voor de soort Zeggekorfslak is hoofdzakelijk als goed beoordeeld op grond van de indicatoren: zeggeruigte, mesotroof water, pH grondwater >7, gepast maaibeheer. Er is volgens AERIUS Monitor in het leefgebied sprake van een geringe overbelasting met stikstofdepositie (circa 1 procent in 2025) in 2030 is er geen sprake meer van overbelasting.

Doelbereik De trend in oppervlakte en kwaliteit is naar verwachting stabiel. Uit de natuurdoelanalyse blijkt dat de doelstellingen voor de Zeggekorfslak op termijn kan worden behaald, verslechtering wordt uitgesloten (**ja, mits**). Indien maatregelen noodzakelijk zijn kan worden gestuurd op gericht beheer of natuurontwikkeling. Maatregelen die kunnen worden genomen zijn o.a. het verwijderen van opslag.

H91D0 – Hoogveenbossen

Hoogveenbossen zijn natte tot vochtige bossen met een goed ontwikkelde ondergroei van veenmossen. De hogere kruidlaag is over het algemeen

soortenarm en weinig dominant. Hoogveenbossen hebben een goede kwaliteit van zoet, matig voedselrijk (diepere ondergrond) tot voedselarm (toplaag) water nodig, wat vooral beïnvloed wordt door regenwater, en een sterk vochthoudende veenbodem. Het type is erg gevoelig voor eutrofiëring en verdroging.

Doel Het habitatype heeft een behouddoelstelling voor de oppervlakte en een de kwaliteit. De theoretische doelstelling bedraagt 21,97 ha.

Oppervlakte De trend in oppervlak is stabiel. De huidige omvang bedraagt 82,80 ha (60 ha meer dan theoretisch doel).

Kwaliteit De trend in kwaliteit is negatief. Het kwaliteitsaspect vegetatietypen en de abiotiek is (voor zover bekend) goed. Structuur en functie is matig door aanwezigheid exoten en er niet wordt voldaan aan de functionele omvang. De overbelasting bedraagt in 2025 11 procent, in 2030 is er geen sprake meer van overbelasting. Belangrijkste knelpunten zijn het ontbreken van grote robuuste eenheden nat broekbos zonder directe invloed van oppervlaktewater en de aanwezigheid van appelbes/am. Vogelkers.

Doelbereik Het doelbereik wordt niet gehaald. Dit komt onder andere door de aanwezigheid van appelbes. De overbelasting met stikstof is niet het bepalende knelpunt voor dit habitatype. Het eindoordeel is **'nee, tenzij'** doordat er geen effectieve maatregelen voorhanden zijn voor verwijderen van appelbes, zonder dat het habitatype negatief wordt beïnvloed.

H7140B – Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)

Het habitatype bestaat uit voedselarme laagproductieve, soortenrijke rietmoerassen met veenmossoorten en kruiden in ondergroei. Het type is afhankelijk van een hoge grondwaterstand, matig voedselrijk tot voedselarm en zurig water.

Doel Het habitatype heeft een uitbreidingsdoelstelling voor de oppervlakte en een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. De theoretische doelstelling bedraagt 30,6 ha.

Oppervlakte De huidige omvang bedraagt 21,36 ha. De opgave bedraagt hierdoor 9,21 ha. De huidige omvang is gebaseerd op verouderde karteringen (2012-2013).

Kwaliteit De kwaliteit op basis van vegetatietype is overwegend goed. De abiotische omstandigheden en structuur en functie zijn overwegend goed. Voornaamste knelpunten zijn gebrek aan invloed gebufferd kwelwater, verdroging en de matige oppervlaktewater kwaliteit. Wel

is sprake van een negatieve trend. Uit AERIUS-monitor blijkt dat in 2025 het oppervlakte volledig overbelast was (achtergronddepositie hoger dan KDW) en dat deze volgens prognoses van RIVM in 2030 niet afneemt.

Doelbereik De trend in oppervlak en kwaliteit is negatief. De instandhoudingsdoelstelling wordt niet behaald. Er is sprake van een overbelasting met stikstof op het gehele oppervlak in 2025 (100%) , dit blijft gelijk in 2030. Het eindoordeel is **nee, tenzij**. De noodzaak effectieve maatregelen te mitigeren is nog niet geborgd.

H7210 – Galigaanmoerassen

Galigaan vestigt zich op natte basenrijke en zuurstofrijke bodems. Het habitatype wordt gedomineerd door rietgordels of kraggen (verlandingsvegetaties) langs oevers van plassen, sloten en petgaten. Standplaats dient calciumrijk en fosfaatarm te zijn.

Doel Het habitatype heeft een uitbreidingsdoelstelling voor de oppervlakte en een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. De theoretische doelstelling bedraagt 6,25 ha.

Oppervlakte De huidige omvang bedraagt 3,08 ha, er ligt een opgave voor 3,17 ha uitbreiding. De trend is stabiel.

Kwaliteit De trend in kwaliteit is stabiel. De kwaliteit op basis van vegetatietype is goed. Ook de abiotische omstandigheden zijn voor zover bekend in orde. Knelpunten zijn de verminderde invloed van gebufferd kwelwater en de oppervlaktewaterkwaliteit (te voedselrijk). Uit AERIUS-monitor blijkt dat in 2025 2 procent van het areaal overbelast is. In 2030 is er geen sprake meer van overbelasting met stikstof.

Doelbereik De trend in oppervlak en kwaliteit is stabiel maar de uitbreiding- en verbeterdoelstelling wordt hierdoor niet behaald. De waterkwaliteit (afname invloed kwel) vormt een knelpunt voor duurzame instandhouding. Het eindoordeel is **nee-tenzij**. Er zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk waarvan de omvang en effectiviteit nog moeten worden bepaald.

H7140A – Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

Trilvenen zijn mosrijke en op het water drijvende plantenmatten (kraggen). Jong trilveen kan ontstaan door successie, via kraggenvorming vanuit kranswier-, krabbenscheer- of andere watervegetaties. Trilvenen hebben ook vaak een patroon van bulten en slenken. Op de bulten groeien soorten in zuurdere omstandigheden, terwijl in de slenken meer op basenrijk kwelwater gerichte

soorten groeien. Als gevolg van successie groeit de kragge vast aan de ondergrond en ontstaan zuurdere en drogere vegetaties zoals schrale graslanden of veenmosrietlanden.

Doel Het habitatype heeft een uitbreidingsdoelstelling voor de oppervlakte en een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. De theoretische doelstelling bedraagt 30,61 ha.

Oppervlakte De huidige omvang bedraagt 17,85 waardoor het theoretische doel niet wordt behaald. Om de landelijke gunstige staat van instandhouding te behalen is berekend dat de omvang landelijk met een ratio 1,60 moet toenemen. De omvang is bepaald op basis van gedateerde habitatkarteringen (2012-2013), uitkomsten van nieuwe karteringen (2019-2020) zijn nog niet verwerkt in de habitattypenkaart. De omvang is hierdoor niet voldoende inzichtelijk.

Kwaliteit De kwaliteit is hoofdzakelijk als goed beoordeeld op grond van de kwaliteitsindicator vegetatietype. De abiotische omstandigheden zijn optimaal voor de parameter vochttoestand en zoutgehalte. Wel is sprake van verzuring, op 20 procent van de meetlocaties is het calciumgehalte lager dan 40mg/l. De voedselrijkheid is grotendeels onbekend, deze voldoet op de locaties waar gegevens van zijn. Lokaal is sprake van waterstanden die uitzakken tot -20 à -30 -mv waardoor de GLG in de zomer regelmatig in het suboptimale tot slechte bereik ligt. Structuur en functie is op grond van weinig opslag en struweel en maaibeheer goed. De gelaagdheid met goed ontwikkelde moslaag is matig en de functionele omvang slecht. Voornaamste knelpunt is de verminderde invloed van gebufferd kwelwater en de waterkwaliteit (te voedselrijk). Daarnaast speelt verdroging mee. Uit AERIUS-monitor blijkt dat in 2025 39 procent van het oppervlakte overbelast was (achtergronddepositie hoger dan KDW) en dat deze volgens prognoses van RIVM in 2030 afneemt tot 12 procent.

Doelbereik De trend in oppervlak en kwaliteit is negatief waardoor de instandhoudingsdoelstelling niet wordt gehaald. Door bronmaatregelen neemt het overbelaste areaal af. Het watersysteem voldoet echter niet aan de abiotische vereisten. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk waarvan de omvang en effectiviteit nog onzeker zijn. Het eindoordeel is **nee, tenzij**.

H4010B – Vochtige heiden (laagveengebied)

Vochtige laagveenheiden worden in West-Nederland gekenmerkt door een dwergstruiklaag die pleksgewijs of zelfs grote oppervlakten kan bedekken. Vochtige heiden van het laagveengebied ontwikkelen zich uit oudere veenmosrietlanden en verzuurde trilvenen onder een zomermaai-beheer. De moslaag van vochtige laagveenheide is doorgaans goed ontwikkeld, en bestaat hoofdzakelijk uit veenmossen

Doel Het habitatype heeft een behoudsdoelstelling voor de oppervlakte en de kwaliteit.

Oppervlakte De omvang T0 in 2004 was 1,14 ha. De trend is negatief.

Kwaliteit De kwaliteit is matig-goed maar er is sprake van een negatieve trend. Knelpunten zijn het ontbreken van nieuwe verlandingsreeksen, te lage grondwaterstanden, ontoereikende waterkwaliteit, onvoldoende aanvoer basenrijke kwel en verdroging. Uit AERIUS-monitor blijkt dat in 2025 100 procent van het oppervlakte overbelast was (achtergronddepositie hoger dan KDW) en dat in 2030 dit gelijk blijft (volgens prognose RIVM).

Doelbereik Het doel wordt niet gehaald en is niet inzicht. Het eindoordeel is **neetenzij**. Door aanhoudende stikstofoverbelasting en ontoereikend watersysteem zijn aanvullende (nader te bepalen) maatregelen nodig om verslechtering te keren.

H6410 – Blauwgraslanden

Blauwgrasland komt voor op voedselarme zuur-neutrale tot zwak zure bodems op zand- of veengrond, en soms in klei-op-veengebieden. Dit vegetatietype kenmerkt zich door aanwezigheid van wisselende grondwaterstanden ('s winters hoog en 's zomers lager maar niet te diep wegzakkend) en de toevoer van voedselarm, basen- en ijzerrijk (kwel)water.

Doel Het habitatype heeft een behoudsdoelstelling de oppervlakte en een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. De theoretische doelstelling bedraagt 1,36.

Oppervlakte De huidige omvang bedraagt 2,48 ha waarmee het doelbereik ruim wordt behaald. De huidige omvang is echter bepaald aan de hand van een verouderde vegetatiekartering waardoor mogelijk een deel niet meer kwalificeert als blauwgrasland.

Kwaliteit De kwaliteit op basis van vegetatie en typische soorten is beoordeeld als matig. De abiotiek is beoordeeld als goed, voor zover bekend liggen de pH waarden tussen 5,4-6,8. Knelpunten zijn de

waterhuishouding (kwaliteit, peil, wegvallen kwel en inlaat gebiedsvreemd voedselrijk water) en nabijgelegen agrarische gronden met bemesting. Uit AERIUS-monitor blijkt dat in 2025 100 procent van het oppervlakte overbelast was (achtergronddepositie hoger dan KDW) en dat in 2030 dit afneemt tot 85% (volgens prognose RIVM).

Doelbereik De trend in kwaliteit is negatief en voor oppervlak mogelijk ook, hierdoor wordt de instandhoudingsdoelstelling niet behaald. Stikstof blijft ook na het treffen van de voorgestelde maatregelen een knelpunt. Ook het watersysteem voldoet niet aan de abiotische vereisten voor een duurzame instandhouding. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk waarbij de effectiviteit en omvang nog niet zijn bepaald. Het eindoordeel is **nee-tenzij**.

2.2.4 Effectbeoordeling

Lg05 – Grote-zeggenmoeras

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke leefgebied als gevolg van dit project bedraagt 0,02 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit van het leefgebied voor de Zeggekorfslak is hoofdzakelijk als goed beoordeeld. Er is sprake van een geringe overbelasting van 1 procent in 2025. In 2030 is volgens prognoses geen sprake meer van overbelasting. Stikstofdepositie is voor dit leefgebied derhalve geen knelpunt. Volgens de natuurdoelenanalyse zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort Zeggekorfslak haalbaar.

De bijdrage van 0,02 mol N/ha/jr. is 0,0017% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.170 mol N/ha/jr. in 2025). De tijdelijke bijdrage op het leefgebied Lg05 leidt niet tot meetbare verandering van vegetatie samenstelling en structuur, en leidt hierdoor op voorhand niet tot significante en structurele biotoopcondities voor de Zeggekorfslak. Daarnaast is stikstof hier geen beperkende factor voor het behalen van het doelbereik. Significante effecten zijn daarmee op voorhand uitgesloten

H91D0 – Hoogveenbossen

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,02 mol N/ha/jaar.

De effecten van stikstofdepositie uiten zich bij hoogveenbossen in dominantie van soorten als berk en pijpenstrootje. De schaduwvorming is mogelijk nadelig voor soorten in de ondergroei waardoor de kwaliteit van het habitatype af kan nemen. De kwaliteit op grond van vegetatietypen en abiotiek is goed. structuur

en functie is matig door oprukkende appelbes. Er is sprake van een geringe overbelasting van 11 procent in 2025. In 2030 is er geen sprake meer van overbelasting waardoor stikstof op termijn geen beperkende factor is. Volgens de natuurdoelenanalyse is het doelbereik niet haalbaar. Het belangrijkste knelpunt voor dit habitatype betreft de aanwezigheid van exoten waaronder appelbes. Stikstofdepositie is hier geen bepalende factor voor het doelbereik.

De bijdrage van 0,02 mol N/ha/jr. is 0,0015% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.323). De tijdelijke bijdrage leidt niet tot meetbare verandering van vegetatie samenstelling en structuur. Effectieve maatregelen zijn voorhanden om de exoten te bestrijden. De tijdelijke depositietoename leidt niet tot meetbare effecten verandering van vegetatie samenstelling/structuur of de bodemchemie. Daarnaast is de overbelasting niet de bepalende factor voor het doelbereik. De bijdrage heeft geen invloed op het behalen van de instandhoudingsdoelen.

H7140B – Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,02 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit is overwegend goed beoordeeld ondanks de volledige overbelasting door stikstofdepositie (100 procent in 2025 en 2030). Andere factoren dan stikstof betreffen het gebrek aan gebufferd kwelwater, verdroging en de matige oppervlaktewater kwaliteit. De overbelasting door stikstofdepositie blijft ook op termijn een knelpunt daarnaast voldoet de waterkwaliteit niet aan de abiotische vereisten voor dit habitatype. Het subtype is optimaal in het matig zure bereik pH 4,5-5,5 en licht voedselrijk milieu. Verzuuring is een natuurlijk proces voor veenmosrietland maar extra verzuuring kan leiden tot een verarming van veenmosrietland. In zuurdere omstandigheden (lagere pH) domineren veenmossen. Als gevolg van stikstofdepositie kan de veenmoslaag die fungeert als N-filter doorslag vinden waardoor nitraat in de laag onder levend veenmos kan doordringen. Hierdoor ontstaat een snellere successie naar broekbos. Volgens de natuurdoelenanalyse is het doelbereik niet haalbaar doordat de effectieve maatregelen om de knelpunten (in stikstofoverbelasting, waterkwaliteit en andere abiotische randvoorwaarden) op te lossen, nog niet zijn geborgd.

De bijdrage van 0,02 mol N/ha/jr. is 0,0016% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.201). De tijdelijke bijdrage leidt niet tot meetbare verandering van vegetatie samenstelling en structuur. Daarnaast spelen andere factoren dan stikstof hier een grote rol in het bepalen van het doelbereik, waaronder de waterkwaliteit.

H7210 – Galigaanmoerassen

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,02 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit is overwegend goed beoordeeld. Er is sprake van een overbelasting van 2 procent van het areaal, in 2030 is er geen sprake meer van overbelasting. Knelpunten die hier spelen zijn verminderde invloed van gebufferd kwelwater en de matige oppervlaktewater kwaliteit (te voedselrijk). De soort kan zich standhouden in licht/matig voedselrijke, basenrijke tot zwak zure milieus in lage open moeras- of oeverbegroeiingen. Het habitatype is gering gevoelig voor verzuring maar wel voor verarming waarbij alleen de soort galigaan stand houdt. Vermesting leidt tot een dichtere begroeiing van galigaan waarmee andere soorten worden verdrongen. Vermesting kan ook leiden tot vestiging en uitbreiding van veenmossen en successie naar veenmosrietland. Volgens de natuurdoelenanalyse is het doelbereik niet haalbaar omdat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn waarvan de omvang en effectiviteit nog niet zijn bepaald. De verminderde invloed van kwel is hier bepalend voor het eindoordeel. De overbelasting met stikstof is op termijn nog een beperkt knelpunt.

De bijdrage van 0,02 mol N/ha/jr. is 0,0016% van de gemiddelde achtergronddepositie (1,214). De tijdelijke bijdrage leidt niet tot meetbare verandering van vegetatie samenstelling en structuur, en de bodemchemie. Daarnaast zijn met name de hydrologische omstandigheden hier de voornaamste drukfactoren (verminderde invloed kwel en matige oppervlaktewaterkwaliteit). Er is sprake van een geringe overbelasting en stikstof vormt op termijn geen knelpunt meer (2030).

H7140A – Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,01 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit is overwegend goed beoordeeld. Plaatselijk is sprake van verzuring. Voornaamste knelpunten zijn de verminderde invloed van gebufferd kwelwater en de te voedselrijke waterkwaliteit. Er is sprake van een overbelasting van 39 procent van het areaal, in 2030 neemt dit af tot 12 procent. Knelpunten die hier spelen zijn verminderde invloed van gebufferd kwelwater en de matige oppervlaktewater kwaliteit (te voedselrijk). Verzuring van trilveen leidt tot successie naar veenmosrietland, atmosferische stikstofdepositie kan deze successie versnellen. Groei wordt gestimuleerd door verhoogde beschikbaarheid van stikstof en ook de mineralisatie van N neemt in vergelijking met basenrijke condities toe. Volgens de natuurdoelenanalyse is het doelbereik niet haalbaar omdat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn waarvan de omvang en

effectiviteit nog niet zijn bepaald. Het watersysteem voldoet nog niet voldoet aan de juiste abiotische vereisten.

De bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. is 0,0008% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.173 mol N/ha/jr. in 2025). Hoewel er sprake is van overbelasting op een deel van het areaal, is de kwaliteit overwegend goed beoordeeld. Andere factoren naast stikstofdepositie lijken hier een grotere rol te spelen. Uit de NDA blijkt voornamelijk de verminderde invloed van kwel bepalend is voor de kwaliteit. De tijdelijke bijdrage leidt niet tot meetbare verandering van vegetatie samenstelling en structuur of de bodemchemie. De bijdrage vormt geen belemmering voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.

H4010B – Vochtige heiden (laagveengebied)

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,01 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit is overwegend matig tot goed beoordeeld. Knelpunten zijn grotendeels hydrologisch van aard (te lage grondwaterstanden (verdroging), onvoldoende buffering met basenrijke kwel, ontoereikende waterkwaliteit). Op het gehele areaal wordt de KDW overschreden (100%), dit blijft gelijk in 2030. Wel is sprake van een afname van het percentage sterk overbelast van 78% naar 62%. Volgens de natuurdoelenanalyse is het doelbereik niet haalbaar omdat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Voor een deel van het areaal zal stikstof ook na het treffen van de geborgde maatregelen een knelpunt blijven. Daarnaast voorziet het watersysteem niet in de juiste abiotische vereisten voor een duurzame instandhouding.

De bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. is 0,0008% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.218) en is hierdoor verwaarloosbaar te noemen. De kritische depositiewaarde is vastgesteld op 500 mol N/ha/jr. Het habitatype is in mindere mate gevoelig voor verzuring aangezien de zuurgraad voor het habitatype optimaal beneden de 5,5 ligt. Wel kan wanneer de zuurgraad zo laag is de verzuring er toe leiden dat sommige kenmerkende vegetaties verdwijnen (zoals subassociatie met gevlekte orchis). Het gaat om soorten als klokjesgentiaan, gevlekte orchis en heidekartelblad. Dit zijn tevens soorten die gevoelig zijn voor ammonium, de stof die ophoopt wanneer de pH daalt onder de 4,5. Vermestende effecten van stikstof uitten zich in een toename van pijpenstrootje die profiteert van de stikstof die vooral beschikbaar komt in de vorm van ammonium, andere soorten ondervinden juist een toxische invloed van ammonium. Ook soorten als dophei en veenpluis nemen toe als gevolg van stikstoftoevoer maar deze worden uiteindelijk verdrongen door pijpenstrootje.

De geringe bijdrage van maximaal 0,01 mol N/ha/jr. , leidt niet tot meetbare verslechtering van de kwaliteit door verzuring of een toename van beschikbaarheid van ammonium en de daaropvolgende toxische effecten. De kleine en tijdelijke depositiebijdrage als gevolg van dit project heeft geen meetbaar effect op de opgave om de achtergronddepositie te verlagen en heeft geen invloed op het doelbereik. Het gaat om een tijdelijke bijdrage, nadat de netcongestie is opgelost, vervalt de depositiebijdrage.

H6410 - Blauwgraslanden

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitattype als gevolg van dit project bedraagt 0,01 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit is overwegend matig beoordeeld. Knelpunten zijn voornamelijk hydrologisch van aard (te voedselrijk, peil, wegvallen kwel en inlaat met gebiedsvreemd voedselrijk water. Op het gehele areaal wordt de KDW overschreden (100%), dit neemt af tot 85% in 2030. Volgens de natuurdoelenanalyse is het doelbereik niet haalbaar omdat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn waarvan de omvang en effectiviteit nog niet zijn bepaald. Voor een deel van het areaal zal stikstof ook na het treffen van de geborgde maatregelen een knelpunt blijven. Daarnaast voorziet het watersysteem niet in de juiste abiotische vereisten voor een duurzame instandhouding.

De bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. is 0,0009% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.058) en is hierdoor verwaarloosbaar te noemen. De kritische depositiewaarde is vastgesteld op 1.071 mol N/ha/jr., dit getal is gebaseerd op de onderkant van de empirische range tussen (1.071-1.785 mol N/ha/jr.). Een depositieniveau boven de kritische depositiewaarde kan leiden tot verzuring en/of vermesting, daarnaast kunnen stoffen vrijkomen die toxisch zijn. Het bufferend vermogen van blauwgraslanden tegen verzuring wordt met name bepaald door de voorraden in kationen en bicarbonaat die worden aangevoerd via kwelwater. Verzuring kan er toe leiden (te lage pH <4,5) dat vegetatietypen verdwijnen of dat een vegetatietype overgaat in een andere sub associatie van het habitattype. Typische soorten als parnassia, blond zegge en vlogzegge nemen af als gevolg van verzuring, andere soorten zoals pijpenstrootje, zwarte zegge en moerasstruisgras nemen juist toe. Uit de NDA blijkt dat de pH en calciumconcentraties op orde zijn op de meetlocaties. Effecten van vermesting van blauwgraslanden uiten zich in een toename van biomassaproductie en uitbreiding van soorten als hennegras en gewone wederik, en beperkt de vestiging van typische soort Spaanse ruiter. De voornaamste knelpunten voor dit habitattype zijn de verminderde invloed van kwelwater en instroom van gebiedsvreemd voedselrijk water waardoor het bufferend vermogen kan afnemen.

Ondanks de afnemende kwaliteit en de forse overschrijding van de KDW leidt een tijdelijke en zeer geringe bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. niet tot meetbare verslechtering van de kwaliteit. De geringe toename van 0,01 mol/ha/jaar leidt niet tot versnelde verzuring. De kleine en tijdelijke depositiebijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. heeft geen meetbaar effect op de opgave om de achtergronddepositie te verlagen en heeft geen invloed op het doelbereik. Het gaat om een tijdelijke bijdrage, nadat de netcongestie is opgelost, vervalt de depositiebijdrage.

2.3 Naardermeer

Het Naardermeer is een natuurlijk meer dat op de overgang van de hoge zandgronden van het Gooi naar het (veen-) poldergebied van West-Nederland ligt. Het stond via de Vecht in open verbinding met de Zuiderzee en werd samen met zijn omgeving geteisterd door storm en vloed. Aan het eind van de 14de eeuw werd daarom het Naardermeer afgedamd en de verbinding met de Zuiderzee verbroken. Sindsdien heeft men tweemaal geprobeerd het meer droog te leggen, maar na korte tijd heeft men het toch weer laten onderlopen. De waterhuishouding van het meer wordt gevoed door neerslag en kwelwater uit het Gooi. Het is het oudste Nederlandse natuurreservaat, waarin, naast watervegetaties en verlandingszones, ook zich natuurlijk en vrijwel ongestoord ontwikkelende broekbossen voorkomen. Sinds 1984 worden maatregelen genomen om het inlaatwater te zuiveren. Mede als gevolg hiervan hebben kranswiervegetaties zich hersteld. Recentelijk zijn vernattingsmaatregelen in de graslanden rondom het Naardermeer genomen, waardoor de waterhuishouding verbeterd is. In de wateren met weinig golfslag groeien drijvende waterplanten al dan niet verankerd in de waterbodem. Deze begroeiingen bestaan in het gebied grotendeels uit grote fonteinkruiden. In de kleinere watergangen komen met kleine oppervlakte krabbescheerbegroeiingen voor. Bij verdergaande successie gaan de veenmosrietlanden en trilvenen over in drogere en zuurdere vegetatietypen die behoren tot moerasheide of veenbos. Een aanzienlijk deel van het gebied bestaat uit deze vegetatietypen. In het Laegieskampje, aan de zuidrand van het gebied, komt blauwgrasland voor.

2.3.1 Instandhoudingsdoelstellingen en stikstofgevoeligheid

In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor de aangewezen habitattypen. Per habitatype is de Kritische Depositiewaarde (KDW) en het percentage overbelast oppervlakte in 2025 en 2030 opgenomen (AERIUS Monitor). De habitattypen waar sprake is van overbelasting zijn vetgedrukt aangegeven. Voor de habitattypen H3140lv, H3150 en H4010B is geen sprake van overbelasting. Voor deze habitattypen kunnen effecten van een geringe stikstofdepositietoename worden uitgesloten, deze habitattypen worden niet nader beoordeeld. De effecten van de stikstofdepositie op de overige habitattypen worden nader beschreven.

Tabel 2-3 Instandhoudingsdoelstelling (IHD), kritische depositiewaarde en percentage overbelast oppervlakte per habitattypen. De overbelaste habitattypen zijn vetgedrukt. Natura 2000-gebied Naardermeer

Habitattypen	IHD- oppervlakte	IHD Kwaliteit	KDW (Mol N/ha/jr.)	Percentage overbelast (2025/2030)
H3130 Zwakgebufferde vennen	Behoud	Behoud	500	100/100
H3140lv Kranswierwateren	Behoud	Behoud	2.143	0/0
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	Behoud	Behoud	2.143	0/0
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	Behoud	Behoud	500	100/100
H6410 Blauwgraslanden	Verbetering	Verbetering	786	100/100
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	Verbetering	Verbetering	1.214	29/10
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	Behoud	Behoud	500	100/100
H91D0 Hoogveenbossen	Behoud	Verbetering	1.786	12/0
Lg05 Grote- zeggenmoeras	-	-	1.714	2/0

2.3.2 Stikstofberekeningen

Uit de stikstofberekeningen voor blijkt een maximale depositietoename van 0,01 mol N/ha/jr. De resultaten van de berekeningen zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 2-4 Maximale toename stikstofdepositie op habitattypen Naardermeer. Overbelaste habitattypen vetgedrukt.

Habitattypen/leefgebieden	Berekende oppervlakte	Maximale toename/daling depositie
	Ha	mol N/ha/jr.
Lg05 Grote-zeggenmoeras	29,86	0,01
H91D0 Hoogveenbossen	43,11	0,01
H3150baz Meren met krabbenscheer	1,96	0,01
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	1,73	0,01
H3140lv kranswierwateren in laagveengebieden	0,02	0,01
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,00	0,01

2.3.3 Ecologische analyse huidige situatie en doelbereik

In deze paragraaf is voor de overbelaste habitattypen waar een depositietoename is berekend, inzicht gegeven in de opgave voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij is gebruik gemaakt van actuele informatie afkomstig uit de Natuurdoelanalyse van het Natura 2000-gebied.

Lg05 – Grote-zeggenmoeras

Het leefgebied Grote-zeggenmoeras is aangewezen voor de soort Zeggekorfslak. De soort komt voor in kwelrijke laagveenbossen en oevers van laagveengebieden met een brede rand van verlandingsvegetaties. In het Naardermeer is de populatie met name aanwezig in zeggevegetaties langs de zuidoever van de Bovenste Blik.

Doel Voor leefgebieden zijn geen doelstellingen opgenomen. Het leefgebied is aangewezen voor de soort Zeggekorfslak H1016. Voor de soort geldt een behoudsdoelstelling.

Oppervlakte Het leefgebied bedraagt 136,4 ha.

Kwaliteit Er zijn naast de gevoeligheid van het leefgebied voor stikstof, geen ander knelpunten voor de aangewezen soort aanwezig. De trend van kwaliteit is naar verwachting stabiel. Er is volgens AERIUS Monitor in het leefgebied sprake van een geringe overbelasting met stikstofdepositie (circa 15 procent in 2025 en 10 procent in 2030).

Doelbereik De trend in oppervlakte en kwaliteit is naar verwachting stabiel. Uit de natuurdoelanalyse blijkt dat de doelstellingen voor de Zeggekorfslak op termijn kunnen worden behaald, verslechtering wordt uitgesloten (**ja, mits**). Indien maatregelen noodzakelijk zijn kan worden gestuurd op gericht beheer (sparen van grote zeggenvegetaties langs oevers) of natuurontwikkeling.

H91D0 Hoogveenbossen

Dit habitatype omvat relatief laag blijvende berkenbossen met dominantie van Zachte berk (*Betula pubescens*) in de boomlaag en een ondergroei die vooral bestaat uit veenmossen (*Sphagnum* soorten). Het zijn natte bossen ofwel zogenoemde berkenbroekbossen op veenbodems. Het habitatype wordt aangetroffen op voedselarme, zure veengronden die permanent onder invloed staan van hoge grondwaterstanden.

Doel Behoud oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Oppervlakte De huidige omvang (2020) bedraagt 93,7 ha. De trend is negatief.

Kwaliteit De kwaliteit is grotendeels als goed beoordeeld (91,1 ha) en gedeeltelijk matig (2,3 ha). Lokaal is sprake van kwaliteitsverlies door verdroging, stikstofdepositie en een sterke toename van de invasieve exoot appelbes die lastig te verwijderen is op natte bodems. De trend is negatief. Er is volgens AERIUS Monitor is sprake van een geringe overbelasting met stikstofdepositie (circa 12 procent in 2025), op termijn (2030) is geen sprake meer van overbelasting volgens prognoses.

Doelbereik Het eindoordeel is 'nee, tenzij'. Het doel wordt niet gehaald en is niet inzicht zonder extra maatregelen. Er zijn nog geen effectieve maatregelen voor bestrijding van appelbes.

H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)

Dit habitatype betreft soortenrijke veenbegroeiingen van betrekkelijk voedselarme tot matig voedselrijke omstandigheden. De plantengemeenschappen van de overgangs- en trilvenen vormen ontwikkelingsstadia in de verlanding die begint in het open water van sloten,

plassen en petgaten. In Nederland komen ze vooral voor in het laagveengebied. Verder kunnen overgangs- en trilvenen ook ontstaan in veenvormende systemen in de middenlopen van beekdalen, op de overgangen van de hogere (pleistocene) zandgronden naar laagveen en in zeekleilandschappen. Uitgaande van het verlandingsproces worden de overgangs- en trilvenen van dit habitatype voorafgegaan door begroeiingen van het open water, zoals drijftil- en krabbenscheergemeenschappen (habitatype H3150). De overgangs- en trilvenen worden in de successiereeks opgevolgd door struweel of bos, onder bepaalde omstandigheden ook door moerasheiden (habitatype H4010). Veenmosrietland dat is dichtgegroeid met wilgen, berken of elzen behoort niet tot het habitatype. De soorten van trilvenen en veenmosrietland kunnen hier wel plaatselijk nog met lage bedekkingen aanwezig zijn.

Verzuring die door toenemende regenwaterinvloed aan de oppervlakte begint, is een natuurlijk proces in laagveensystemen. Daarbij wordt de vegetatiemat heel geleidelijk dikker en eenvormiger en gaan trilvenen, subtype A, over in veenmosrietland, subtype B, of moerasheide, habitatype H4010_B vochtige heiden (laagveengebied).

Het subtype B Veenmosrietlanden, ontwikkelen zich met verdere stabilisering van de veenlaag. Kenmerkend is een gesloten moslaag met dominantie van veenmossoorten, een varenrijke kruidlaag en een ijle rietlaag

Doel Behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Oppervlakte De oppervlakte (2020) bedraagt 22,6 ha. De trend is negatief.

Kwaliteit Het grootste deel van het habitatype heeft een matige kwaliteit (soortenarme, verzuurde vegetaties). De trend is negatief. Belangrijkste knelpunten zijn de successie naar moerasbos door o.a. stoppen maaibeheer, verdroging, verzuring door stikstof, en nauwelijks nieuwvorming van verlanding. Recentelijk lijkt de kwaliteit te stabiliseren. Er is volgens AERIUS Monitor in het leefgebied sprake van een sterke overbelasting met stikstofdepositie (100 procent in 2025 en 2030).

Doelbereik Het eindoordeel is 'nee, tenzij'. Het doelbereik wordt niet bereikt. Aanvullende maatregelen zijn nodig om de waterkwaliteit te verbeteren en invasieve exoten te bestrijden. Omdat er nog geen effectief bewezen maatregelen voorhanden zijn voor bestrijding van exoten is het eindoordeel 'nee, tenzij'.

H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

Zie voor algemene beschrijving Overgangs- en trilvenen H7140B. Het subtype A trilvenen bestaat uit mosrijke op het water drijvende plantenmatten. Van de vaatplanten voeren schrijngrassen de boventoon en in de moslaag domineren slaapmossen. In trilvenen kunnen zeldzame orchideeën groeien.

Doel Uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Oppervlakte De omvang bedraagt 1,7 ha (2020). De trend is negatief.

Kwaliteit De kwaliteit is grotendeels goed maar de trend is negatief. Knelpunten betreffen verzuring door afname basenaanvoer/kwel, eutrofiering, ganzenvraat, onvoldoende peilfluctuatie, ongunstige oever morfologie en beschaduwning. Nieuwvorming komt niet tot ontwikkeling door ontoereikende waterkwaliteit. Er is volgens AERIUS Monitor in het leefgebied sprake van een overbelasting met stikstofdepositie (circa 29 procent in 2025 en 10 procent in 2030).

Doelbereik De trend in oppervlakte en kwaliteit is negatief. Het doelbereik wordt niet behaald en het eindoordeel is 'nee, tenzij'. Ondanks afname van de stikstofoverbelasting blijft het watersysteem ontoereikend.

2.3.4 Effectbeoordeling

Lg05 – Grote-zeggenmoeras

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke leefgebied als gevolg van dit project bedraagt 0,01 mol N/ha/jaar.

De trend in oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied voor de Zeggekorfslak is naar verwachting stabiel (volgens NDA). Er is sprake van een overbelasting van 15 procent in 2025 en 10 procent in 2030. Volgens de natuurdoelenanalyse zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort Zeggekorfslak haalbaar (ja, mits).

De bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. is 0,0008% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.270). De tijdelijke bijdrage op het leefgebied Lg05 leidt niet tot meetbare verandering van vegetatie samenstelling en structuur, en leidt hierdoor op voorhand niet tot significante effecten op het leefgebied van de Zeggekorfslak.

H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit specifieke habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,01 mol N/ha/jaar.

De trend in oppervlakte en kwaliteit is negatief. Volgens de natuurdoelenanalyse zijn de instandhoudingsdoelstellingen niet haalbaar doordat er geen effectief bewezen maatregelen voorhanden zijn voor bestrijding van exoten. Ook voldoet de waterkwaliteit niet aan de abiotische eisen. Naast deze drukfactoren vormt overbelasting met stikstofdepositie een knelpunt. Er is sprake van een sterke overbelasting van de gehele oppervlakte. Door atmosferische depositie kan versnelde successie op van trilveen naar veenmosrietland optreden. De verdere verzuring van veenmosrietland leidt tot verarming van soorten waarbij bij een lagere pH veenmossen gaan domineren. Eutrofiering van het oppervlakte water zal daarnaast leiden tot een verhoogde productie van riet en verdwijnen van lichtminnende soorten.

De bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. is 0,0008% van de gemiddelde achtergronddepositie (1245). De tijdelijke bijdrage leidt niet tot meetbare verandering van groeisnelheden van vegetatie of versnelde verzuring, de bijdrage leidt hierdoor op voorhand niet tot significante effecten op het habitatype.

H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

De hoogste toename van stikstofdepositie op dit habitatype als gevolg van dit project bedraagt 0,01 mol N/ha/jaar.

De trend in oppervlakte en kwaliteit is negatief. Er is sprake van een overbelasting van 29 procent in 2025 en 10 procent in 2030. In 2035 is volgens prognoses geen overbelasting meer.

De bijdrage van 0,01 mol N/ha/jr. is 0,0009% van de gemiddelde achtergronddepositie (1.053). De bijdrage vindt daarnaast plaats op een zeer gering oppervlakte, namelijk <0,00 ha. De tijdelijke bijdrage op het habitatype leidt niet tot meetbare groeisnelheid of verzuring met daaropvolgende versnelde successie naar veenmosrietland. De bijdrage leidt hierdoor op voorhand niet tot significante effecten op het habitatype. Daarnaast spelen andere hydrologische drukfactoren een grote rol waaronder de ontoereikende waterkwaliteit, onvoldoende aanvoer van buffering en onvoldoende peilfluctuatie. Overbelasting met stikstofdepositie vormt vanaf 2035 geen knelpunt meer.

2.4 Zouweboezem

De Zouweboezem is een in de 14e eeuw aangelegd boezemgebied dat diende als opvang voor het overtollige water uit de omliggende polders. Het gebied bestaat uit open water, riet- en zeggemoerassen, wilgengrienden en elzenbroekbos. Het deel van de Polder Achthoven binnen de begrenzing omvat een aanzienlijke oppervlakte blauwgrasland, tegenwoordig een zeldzaam begroeiingstype binnen het veenweidegebied. De Zouweboezem vormt een belangrijk broedgebied voor soorten van rietmoeras (purperreiger), geïnundeerde kruidenvegetaties (porseleinhoen) en drijvende waterplantenvegetaties (zwarte stern). Ook heeft het gebied enige betekenis voor de kraakeend. Deze en andere watervogels maken vooral gebruik van de beschutte openwaterzones, terwijl de rietlanden onder meer dienen als slaapplek voor diverse trekvogels. Het gebied is verder van betekenis door de grote populatie grote modderkruiper, waarop de purperreigers foerageren.

2.4.1 Instandhoudingsdoelstellingen en stikstofgevoeligheid

In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor de aangewezen habitattypen. Per habitatype is de Kritische Depositiewaarde (KDW) en het percentage overbelast oppervlakte in 2025 en 2030 opgenomen (AERIUS Monitor). De habitattypen waar sprake is van overbelasting zijn vetgedrukt aangegeven. Voor de habitattypen H3150, H640A, H91E0A/C is geen sprake van overbelasting. Voor deze habitattypen kunnen effecten van een geringe stikstofdepositietoename worden uitgesloten. Voor habitattypen waar sprake is van een depositiebijdrage en een overbelasting worden de effecten beoordeeld. Dit wordt bepaald in 2.4.2.

Tabel 2-5 Instandhoudingsdoelstelling (IHD), kritische depositiewaarde en percentage overbelast oppervlakte per habitatype. De overbelaste habitattypen zijn vetgedrukt. Natura 2000-gebied Zouweboezem.

Habitattypen	IHD-oppervlakte	IHD Kwaliteit	KDW (Mol N/ha/jr.)	Percentage overbelast (2025/2030)
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	Behoud	Behoud	2.143	0/0
H6410 Blauwgraslanden	Uitbreiding	Behoud	786	100/100
H6430A Ruigten en zomen	Uitbreiding	Verbetering	>2.400	-

H91E0A Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	Behoud	Behoud	2.429	-
H91E0C* Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Behoud	Behoud	1.857	0/0

2.4.2 Stikstofberekeningen

Uit de stikstofberekeningen voor blijkt een maximale depositietoename van 0,01 mol N/ha/jr. De resultaten van de berekeningen zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 2-6 Maximale toename stikstofdepositie op habitattypen Zouweboezem. Overbelaste habitattypen vetgedrukt.

Habitattypen/leefgebieden	Berekende oppervlakte	Maximale toename/daling depositie
	Ha	mol N/ha/jr.
ZGH91EOC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1,40	0,01

De toename vindt plaats op het zoekgebied van een habitatype waar geen sprake is van overbelasting volgens AERIUS Monitor. Stikstofdepositie vormt hier geen knelpunt. Significante effecten als gevolg van de tijdelijke toename kunnen op voorhand worden uitgesloten.

3 Cumulatie

Het effect van een project moet worden beoordeeld in cumulatie met andere projecten of plannen. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat gecumuleerd moet worden met projecten waarvoor (1) wel een Wnb-vergunning (thans Omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit) is verleend, maar die nog niet of slechts ten dele zijn uitgevoerd ten tijde van het nemen van het besluit en (2) die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen hebben (ECLI:NL: RVS:2015:2848).

Het gaat om projecten die binnen een straal van 25 km van het projectgebied (maximale rekenafstand AERIUS) een depositiebijdrage hebben die relevant zijn voor de cumulatieve beoordeling. Er zijn binnen dit gebied geen vergunde en nog niet gerealiseerde projecten bekend die in de periode 2029-2035 een depositiebijdrage hebben op het in deze voorliggende toets betrokken Natura 2000-gebieden. Cumulatieve effecten kunnen hiermee worden uitgesloten.

4 Conclusie

Als gevolg van de inzet van een tijdelijke stroomgenerator vindt een tijdelijke en geringe depositiebijdrage van maximaal 0,02 mol N/ha/jr. plaats op het Natura 2000-gebied de Oostelijke Vechtplassen en 0,01 mol N/ha/jr. op de gebieden Naardermeer en Zouweboezem.

In deze voortoets is onderzocht of de tijdelijke geringe stikstofdepositie significante gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. De beoordeling is per habitatype uitgevoerd. Uit de beoordeling blijkt dat de bijdrage voor alle habitattypen en leefgebieden op voorhand niet leidt tot significante gevolgen. Er is geen sprake van verslechtering van de kwaliteit van habitattypen/leefgebieden en het project heeft bijgevolg geen invloed op de huidige kansen om de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden te realiseren. Na afronding van het project worden de generatoren weggehaald en vervalt de depositiebijdrage.

5 Geraadpleegde bronnen

- Antea Group (2025) Stikstofdepositie onderzoek Locatie Strijkviertel. (separaat bijgevoegd)
- Dobben H.F. van, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg (2012) Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000". Wageningen, Alterra-rapport 2397.
- Elbersen W. & J. Spijker (2018) Biomassapotentie Rijkswaterstaat. Analyse van hoeveelheden en huidige toepassing. Wageningen UR Food & Biobased Research.
- Fraters, B (2007): "De uitspoeling van het stikstofoverschot naar grond- en oppervlaktewater op landbouwbedrijven" RIVM Rapport 680716002/2007.
- Ministerie van LNV 2014. Profieldocumenten Natura 2000-habitattypen. <https://natura2000.nl/profielen/habitattypen>
- Provincie Noord-Holland (2025) Natuurdoelanalyse Oostelijke Vechtplassen. 7 januari 2025.
- Provincie Noord-Holland (2017) 95 Oostelijke Vechtplassen gebiedsanalyse M16L.
- Provincie Noord-Holland (2022) Natura 2000 beheerplan Oostelijke Vechtplassen 2022-2028.
- Provincie Utrecht (2023) Natuurdoelanalyse Noorderpark; Oostelijke Vechtplassen 95.
- Provincie Utrecht (2023) Natuurdoelanalyse Zouweboezem; Natura 2000-gebied 105.
- Runhaar, H., M.H. Jalink, H. Hunneman, J.P.M. Witte & S.M. Hennekens 2009. Ecologische vereisten habitattypen. KWR 09-018, 45 pp.
- Schoumans, O.F., P. Groenendijk, L. Renaud & F.J.E. van der Bolt (2008) Nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater Vergelijking tussen landbouw- en natuurgebieden. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1700.
- Smits, N.A.C. & D. Bal, 2014. Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats. Ecologische onderbouwing van de Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS). Deel I: Algemene inleiding herstelstrategieën: beleid, kennis en maatregelen. Alterra Wageningen UR & Programmadirectie Natura 2000 van het Ministerie van Economische Zaken
- Ter Steege, M.W. (1996) Regulation of nitrate uptake in a whole plant perspective Changes in influx and efflux of nitrate in spinach. ID: 33047. University of Groningen.
- Tolkamp, G.W., C.A. van den Berg, G.J. Nabuurs & A.F. Olsthoorn (2006) kwantificering van beschikbare biomassa voor bio-energie uit staatsbosbeheerterreinen. Alterra, Wageningen. Alterra-rapport 1380.
- Velders et al (2018) Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

- Wamelink, W., H. van Dobben, F. van der Zee. A. van Hinsberg & R. Bobbink, 2023. Overzicht van de kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Herziening 2023. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 3272.
- www.natura2000.nl
- www.aerius.nl Monitor en calculator

Bijlage 1 - Juridisch kader

5.1 Vogel- en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) zijn door de Europese Unie opgesteld om de biologische biodiversiteit in Europa in stand te houden. In deze richtlijnen wordt aangegeven welke planten en dieren en hun natuurlijke habitats (leefgebieden) beschermd moeten worden door de lidstaten van de Europese Unie. De Vogelrichtlijn (VR) is gericht op in het wild levende vogelsoorten. De Habitatrichtlijn (HR) is gericht op dier- en plantensoorten. De richtlijnen zorgen voor gebieds- en soortenbescherming in Europa. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. De instandhoudingsdoelen voor alle Nederlandse natuurgebieden kunnen geraadpleegd worden op de website www.natura2000.nl.

In Nederland zijn de internationale verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn vanaf 1 januari 2024 verwerkt in de Omgevingswet (Ow).

5.2 Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) regelt activiteiten die met natuur te maken hebben.

5.2.1 Natura 2000-activiteiten

De regelgeving rondom Natura 2000-gebieden vindt zijn grondslag in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omzetting van deze richtlijnen heeft plaatsgevonden in de Wet natuurbescherming. Deze wet wordt met de inwerkingtreding van de Ow ingetrokken. De inhoud van de Wet natuurbescherming wordt zoveel als mogelijk beleidsneutraal overgenomen in de Omgevingswet.

De Omgevingswet regelt onder meer Natura 2000-activiteiten. In de bijlage bij artikel 1.1. van de Omgevings-wet wordt een Natura 2000-activiteit gedefinieerd:

Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Het begrip significant speelt een sleutelrol bij het beoordelen van de vergunbaarheid van een Natura 2000-activiteit. Uit de definitie van een Natura 2000-activiteit volgt niet wat onder significant moet worden verstaan. De Leidraad bepaling significantie geeft handvatten om invulling te geven aan de term 'significant'.

De beoordeling of een effect al dan niet significant is, wordt benaderd vanuit de instandhoudingsdoelstellingen.

Het is verboden om zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit wordt ook wel de vergunningplicht genoemd. Uitgangspunt is dat voor een Natura 2000-activiteit een omgevingsvergunning nodig is (artikel 5.1, eerste lid, onder e, Ow). Deze vergunningplicht is op rijksniveau geregeld en hoeft dus niet in het omgevingsplan opgenomen te worden. De uitzonderingen op deze plicht zijn te vinden in de art. 11.16 – 11.20 van het Bal.

Wanneer significante effecten niet op voorhand uit te sluiten zijn dient een passende beoordeling te worden opgesteld. De passende beoordeling moet zekerheid geven dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten. In dat geval kan vergunningverlening plaatsvinden (artikel 8.74b, Bkl). Geeft die beoordeling deze zekerheid niet, dan kan vergunningverlening alleen plaatsvinden als aan alle volgende voorwaarden is voldaan (de zogenoemde ADC-toets; artikel 8.74b, tweede lid, Bkl):

- a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. het project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
- c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.